

TANÁCSADÓK A
FENNTARTHATÓ
FEJLŐDÉSÉRT

Út az etikus bank felé – az Ökobank projekt

Kapitány Ákos
Tanácsadók a Fenntartható Fejlődésért

A **Tanácsadók a Fenntartható Fejlődésért (TFF)** egyesület 2001-ben alakult.

- Célunk a szervezetfejlesztői tudást ötvözni a fenntartható fejlődés elveivel.
- Legfontosabb tevékenységeink:
 - szervezetfejlesztés civil szervezeteknek,
 - műhely a fenntartható fejlődésről,
 - "Delfin" vezetőképző tréningorozat,
 - civil management képzések,
 - érdekképviselőt erősítése a regionális fejlesztési programokban.

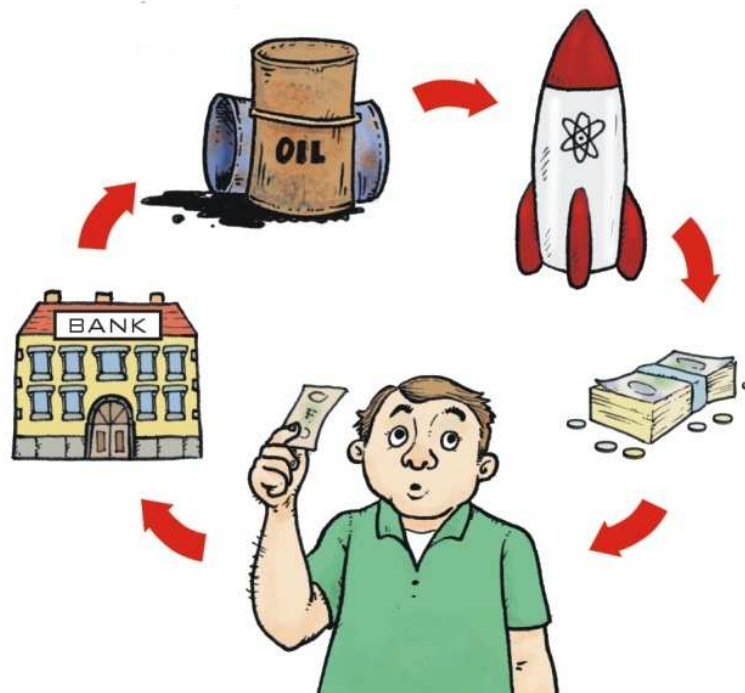

„Ökobank” projekt: Lakossági pénzügyekről zöld szemmel

Bankba rakva pénzünket a döntési felelősség egy részét átadjuk a banknak.

Problémák:

- **Átláthatóság hiánya:** Nem tudjuk mibe fektetnek a bankok és nehezen befolyásolhatjuk ezt.
- **Alacsony lakossági tudatosság,** pedig mindenki a pénzével is szavaz.
- **Fenntarthatóság hiánya:** Profitmaximalizálás, mint fő cél, és rövid távú gondolkodás a **bankoknál**.

Miért fontos mindez?

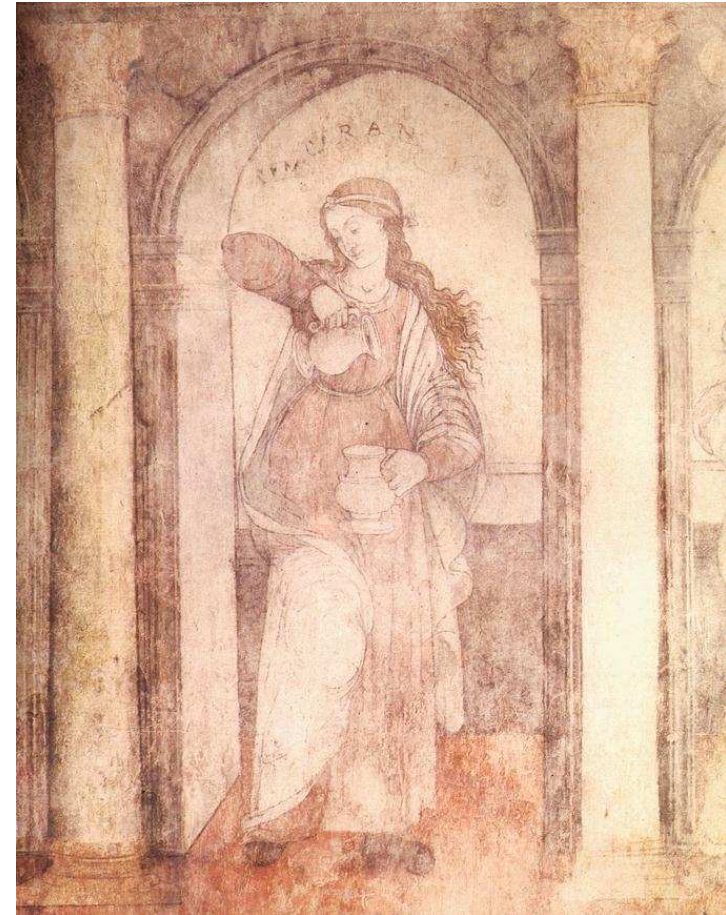
- Bankok központi szerepe a gazdaságban: indirekt hatásuk lényegesen nagyobb, mint a direkt kibocsátás
- A betétesek pénzével gazdálkodnak, és hasznot húznak a hitelfelvevők tevékenységéből, ezért (nemcsak pénzügyi) felelősséget is viselnek.
- **A környezeti-társadalmi erőforrások: közös értékek, és védelmük egyben üzleti kockázatot is csökkent.**

Felelős, etikus befektetések

Felelős (etikus, fenntartható...)

befektetések: a pénzügyi szempontokon túlmutatva nagy hangsúlyt kapnak a társadalmi, környezeti hatások és etikai kérdések. (Pozitív-negatív szűrők alkalmazása)

Közösségi befektetések: a profit egy részéről lemondva hátrányos helyzetű közösségek kezdeményezéseinek finanszírozása.

Botticelli (?): Mértékletesség, Esztergom

Célunk:

- 1. Szemléletformálás, a lakossági tudatosság növelése**
- 2. Egy „Ökobank” megalapozása:** olyan szövetkezeti alapú hitelintézet, amely nem a profit nagyságát tartja csak szem előtt, hanem figyelembe veszi a társadalmi, környezeti hasznokat is.
 - Felelős befektetési kínálat bővítése Magyarországon, valódi etikus termék bevezetése (pl.: zöld befektetés ne génmódosítást jelentsen);
 - Fenntartható modellek segítése: biogazdálkodás, megújuló energia, szociális gazdaság, civil szervezetek speciális igényeinek kielégítése, kedvezményes hitelkamat lehetősége;
 - Helyi pénzügyi körfolyamatok kialakítása: helyi pénzből előremutató helyi célokat megvalósítani.

ÖKOBANK: lépésről lépésre

1. Szemléletformálás
2. Szakmai műhely
3. Közvéleménykutatás
4. Hazai helyzet felmérése
5. Megvalósíthatósági tanulmány
6. Hálózatépítés, partnerkeresés

A kutatás célja volt, hogy felmérjük:

- Ökobank koncepció iránti érdeklődés mértékét,
- Ökobank koncepció pozitívumait / negatívumait,
- Bankválasztást befolyásoló tényezőket.

A célcsoport (betét és hitel oldalról is): környezeti és társadalmi kérdések iránt elkötelezettek.

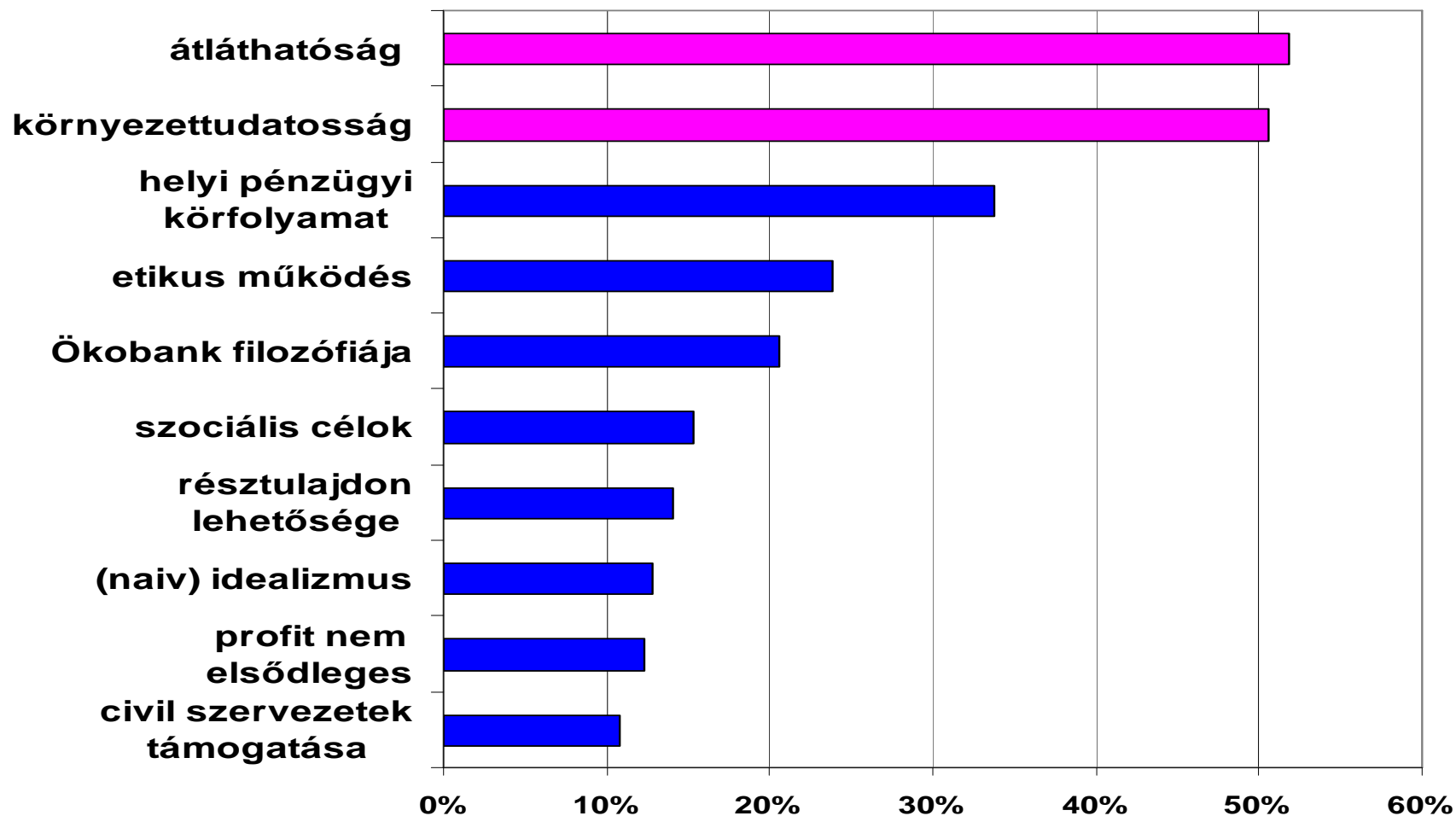
(Ez a társadalmi réteg nagysága más kutatási eredmények felhasználásával a lakosság 10-30%-ra becsülhető.)

On-line lekérdezés: civil szervezeteket, biogazdálkodókat, megújuló energiás cégeket tartalmazó címlisták segítségével,.

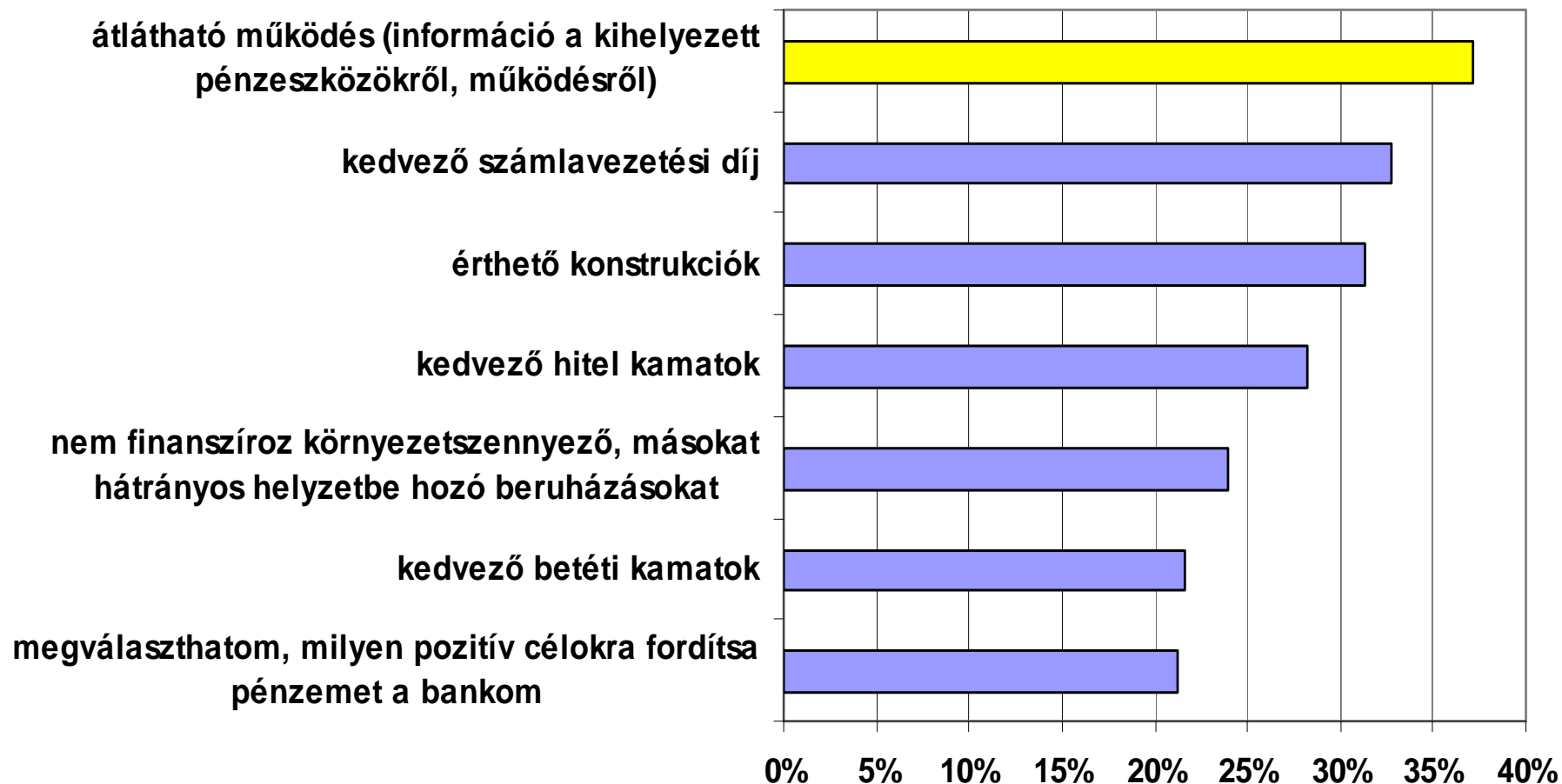
Minta nagysága: N=399 (a szűkebb célcsoportból)

A kutatás lebonyolítója: Cognitive Kft.

Ökobank koncepció értékei

A jelenlegi bankok hiányosságai

Hazai bankok befektetési politikáinak értékelése fenntarthatósági szempontok szerint

Célok:

- A bankokat a fenntarthatóság irányába tett lépésekre ösztönözni
- Információ az érdeklődőknek egyes bankok teljesítményéről

Módszertan:

- A befektetési szabályozások összevetése nemzetközi normákkal (nemzetközi egyezményeket, iparági jó gyakorlatok)
- Nyilvánosan elérhető dokumentumokat alapján.
- Visszajelzési lehetőséget biztosítottunk a bankoknak.

Nemzetközi partnerek: Banktrack Alapítvány és Profundo Intézet

Vizsgált fenntarthatósági szempontok

Iparágak:

1. Mezőgazdaság
2. Halászat
3. Erdészet
4. Fegyvergyártás és ker.
5. Bányászat
6. Szénhidrogénipar
7. Energiatermelés

Horizontális témák:

8. Biodiverzitás
9. Klímaváltozás
10. Korruptió
11. Emberi jogok
12. Óslakosok jogai
13. Munkavállalói jogok
14. Műveletek háborús zónákban
15. Adózás
16. Vegyszerek
17. Átláthatóság
18. Elszámoltathatóság

Hazai bankok befektetési politikái:

- **Kiválasztott hazai bankok:** CIB, ERSTE, K&H, MKB, OTP, Raiffeisen
- A többség kevéssé fordít figyelmet a társadalmi és környezeti szempontok beépítésére.
- Csak 2 bank (CIB és K&H) eseteiben éri el a befektetési szabályozás a nyugat-európai bankok átlagát a fenntarthatósági alapelvek szempontjából (főleg külföldi anyabankjaik hatása).
- A másik négy banknál nem található nyoma annak, hogy befektetési politikáik tekintettel lennének környezeti, társadalmi szempontokra.
- A hazai bankok társadalmi felelősségvállalása kimerül adományi tevékenységükben. **Működésük áttételes hatásainak felismerése még várat magára.**
- Nemzetközi szinten vannak jó példák, amelyek azt mutatják, hogy eredményes gazdálkodás és a felelős hitelezés nem mond ellent egymásnak.

Megvalósíthatósági tanulmány eredményei

A megvalósítás tervezett formája:

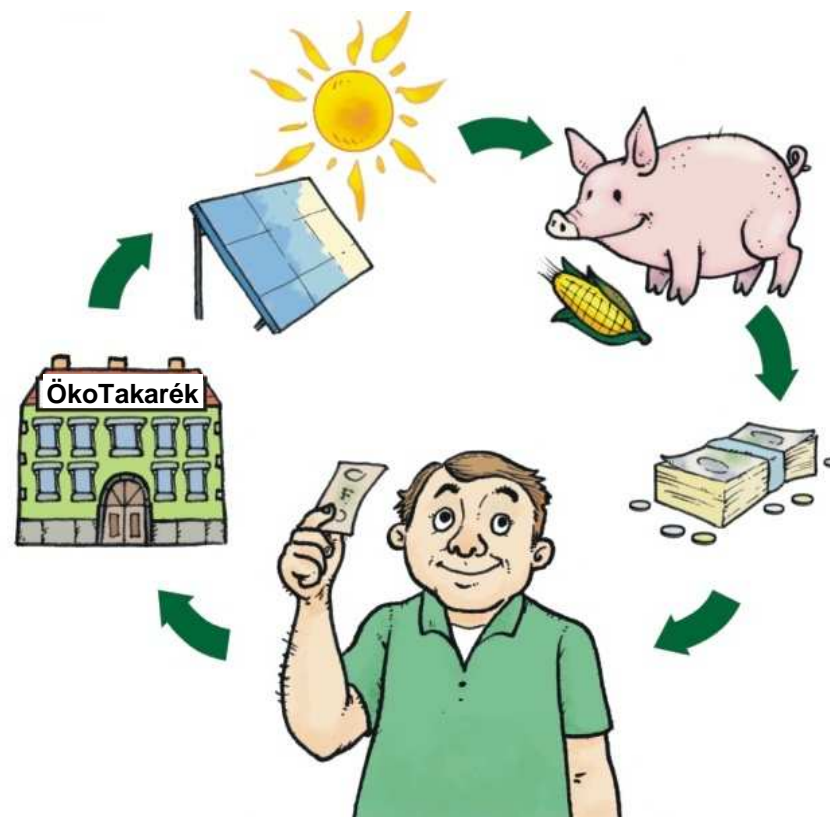
- Önálló hitelintézet (takarékszövetkezet) indítása pénzügyileg túl kockázatos
- Együttműködés egy létező takarékszövetkezettel az etikus banki termékek megteremtésében, piacra juttatásában.

Tervezett főbb befektetési területek:

- Energiatakarékossági beruházások;
- Megújuló energiaforrások (elsősorban nap- és szélenergia);
- Környezetkímélő mezőgazdaság, biogazdaságok;
- Természeti területek védelme, kezelése, erdőtelepítés;
- Természetközeli szennyvíztisztítás közösségi alapokon;
- Civil szervezetek speciális finanszírozása;
- A szociális gazdaság kezdeményezései.

Az ÖKOTAKARÉK modell

- **Etikus banki termékek kibocsátása:**
takarékszövetkezeti partner
(Pátria Takaréék)
- **Negatív (kizáró) szűrők:** teljes tevékenység,
- **Pozitív (támogatandó) szűrők:** kiemelt területek
- **Átláthatóság:** külső monitoring bizottság az érintett területek képviselőiből (szervező: TFF, tagok: Biokontroll, MTVSZ, NIOK, SZIE-KTI)

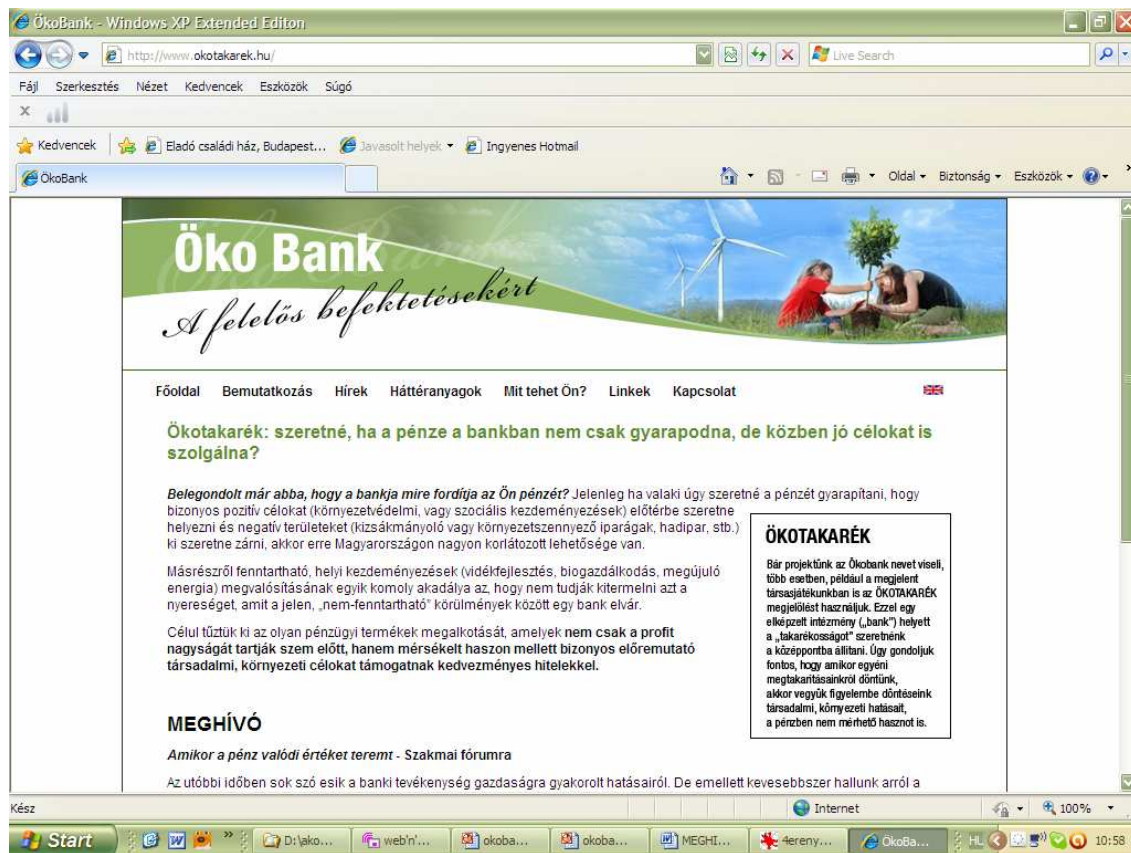

Pozitív szűrők

- Energiahatékonysági beruházások; környezetbarát építkezés;
- Megújuló energiaforrások (elsősorban nap- és szélenergia, és földhő);
- Biogazdaságok, közösség által támogatott mezőgazdaság, közvetlen termelő-fogyasztó kapcsolatok kialakítása;
- Természeti területek kezelése, természetközeli erdő telepítése;
- Természetközeli szennyvíztisztítás közösségi alapú megszervezése;
- Civil szervezetek társadalmilag hasznos non-profit és vállalkozási tevékenységei;
- Likviditási kölcsönök civil szervezeteknek utófinanszírozott projektekhez;
- A szociális gazdaság (alternatív foglalkoztatási modellek)
- Környezettudatos üzleti kezdeményezések
- Kerékpáros és gyalogos közlekedési beruházások
- Alternatív képzési és kulturális projektek

www.okotakarek.hu

The screenshot shows a web browser window displaying the OkoBank website. The browser's address bar shows the URL <http://www.okotakarek.hu/>. The website's header features the logo "Öko Bank" and the tagline "A felelős befektetéseikért" in a cursive font, set against a background image of wind turbines and people planting a tree. Below the header, a navigation menu includes links for "Főoldal", "Bemutakozás", "Hírek", "Háttéranyagok", "Mit tehet Ön?", "Linkek", and "Kapcsolat". The main content area contains an article titled "Ökotakaré: szeretné, ha a pénze a bankban nem csak gyarapodna, de közben jó célokat is szolgálna?". The article discusses the importance of responsible investing and mentions that OkoBank offers green investment options. A sidebar on the right contains a section titled "ÖKOTAKARÉK" with a brief description of the bank's mission. The browser's taskbar at the bottom shows several open applications, including a Start menu, Internet Explorer, and various files.

Trust for Civil Society
in Central and Eastern Europe